

Жените VS стереотипите во претприемништвото

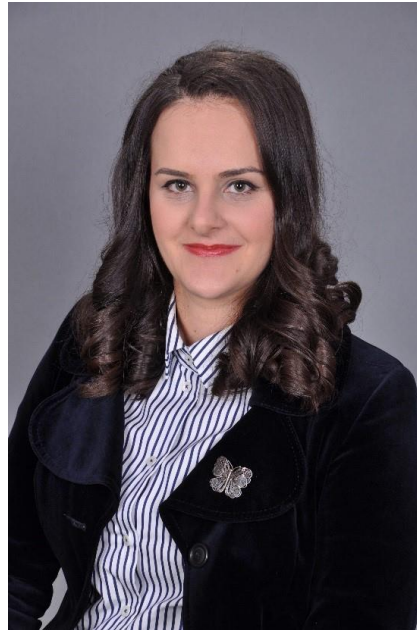
Глобална Недела на Претприемништвото
2022

Проф. Д-р Елена Веселинова
Асс. Д-р Моника Арсова

Агенда

- Што е претприемништвото?
  - Женско претприемништво
(Пресвртници во историјата на жените)
  - Женско претприемништво кај земји во развој
- Стереотипите и нивното влијание врз женското претприемништво
  - Панел дискусија

“An entrepreneur is someone who jumps off a cliff and builds a plane on the way down.” —Reid Hoffman

Претприемништво

- ❖ способност и подготвеност да се развие, организира и води деловно претпријатие, заедно со секоја негова неизвесност со цел да се оствари профит;
- ❖ најистакнат пример за претприемништво е започнувањето на нови бизниси;
- ❖ претприемништвото им дава можност на луѓето да го направат првиот чекор за да го направат светото подобро место

Важноста на претприемништвото

2022г. – 582милиони
претприемачи во светот

2020г. – 274милиони
жени претприемачи

- Креирање на работни места
- Иновативност
- Предизвикува промени
- Влијание врз општеството и заедницата
- Зголемување на животниот стандард

Типови на претприемништво

Претприемништво за мал бизнис

Социјално претприемништво

Скалабилно стартап претприемништво

Претприемништво на големи компании

„Жените претприемачи се оние жени кои иновираат, иницираат или усвојуваат деловна активност“ – Шумпетер

Женско претприемништво

„Секоја жена или група жени што иновираат, иницираат или усвојуваат економска активност може да се нарече женско претприемништво“ - Фредерик Харбисон

**Зошто жените
стануваат
претприемачи?**

Да станат економски независни

**Да го воспостават својот
идентитет во општеството**

Да градат доверба во себе

**Да добијат еднаков статус во
општеството**

**Да обезбедат поголема мобилност
и слобода**

Претприемничка средина

- унифицирани системи со реципрочни карактеристики и претприемачки конструктивна култура
- инвестиции во човечки и финансиски капитал
- непристрасни правни системи
- еднакви можности за финансирање
- продуктивен и поддржувачки претприемачки екосистем

Пресвртници во историјата на жените

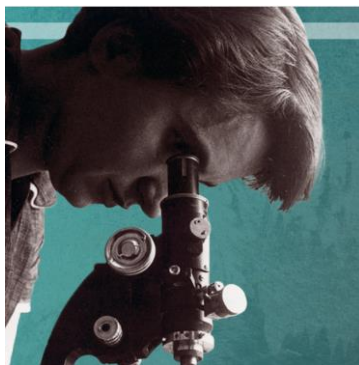

1860

Anna Filosofova – активистка, руски филантроп која помагала во едукација на сиромашното население

1893

Kate Sheppard – најпрославен суфражист, која со својата петиција „чудовиште“ овозможи Нов Зеланд да стане првата самоуправна земја која прва додели право на глас на жените

1951

Rosalind Franklin - британската хемичарка го отвори патот за откривање на структурата со двојна спирала на ДНК

*Пресвртници во
историјата на
жените*

1960

Rigoberta Menchú – првиот домороден човек што има добиено Нобелова награда за мир

1992

Unity Dow - го доби историскиот случај, кој им овозможил, на жените во брак со не-државјани, правото да им даваат државјанство на своите деца.

2016

Loveness Mudzuru & Ruvimbo Tsopodzi- деца-невести кои добија пресудаа во нивна корист, наведувајќи дека никој во земјата не смее да стапи во брак, пред да наполни 18 години.

Жени претприемачи во земји со низок и среден приход

- Извештај од 2021 година

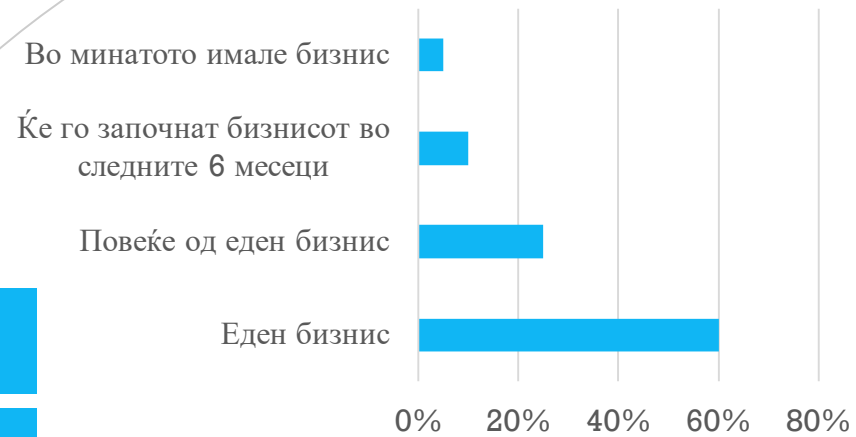
- Survey Monkey

- 221 испитаничка

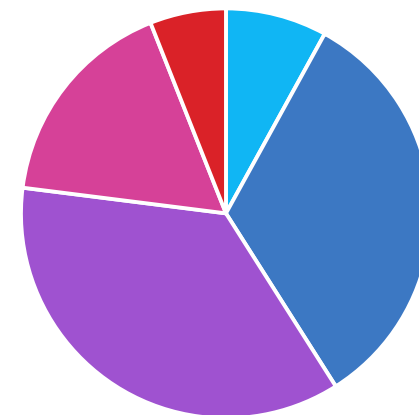

Профил на учеснички

Сопствеништво

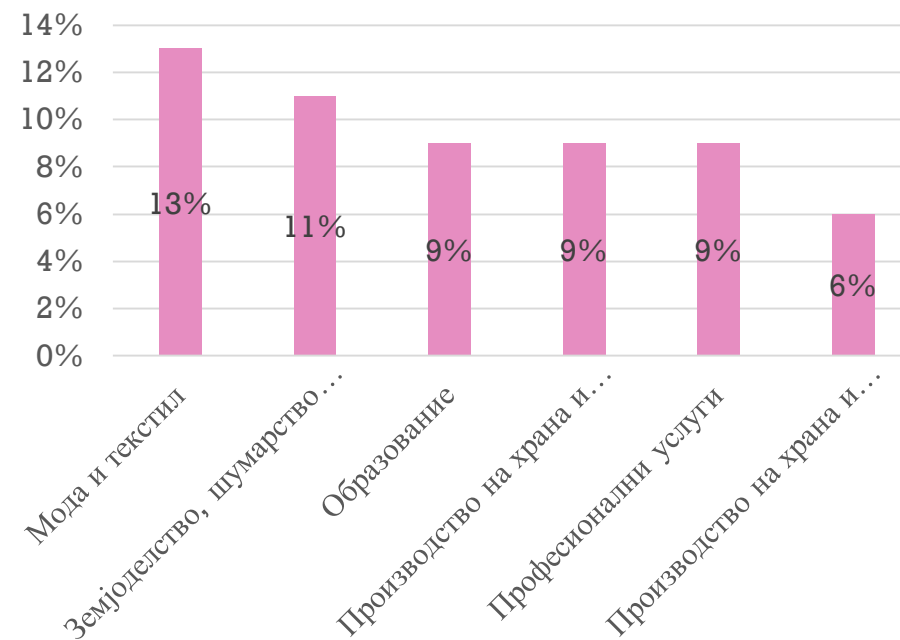

Возраст

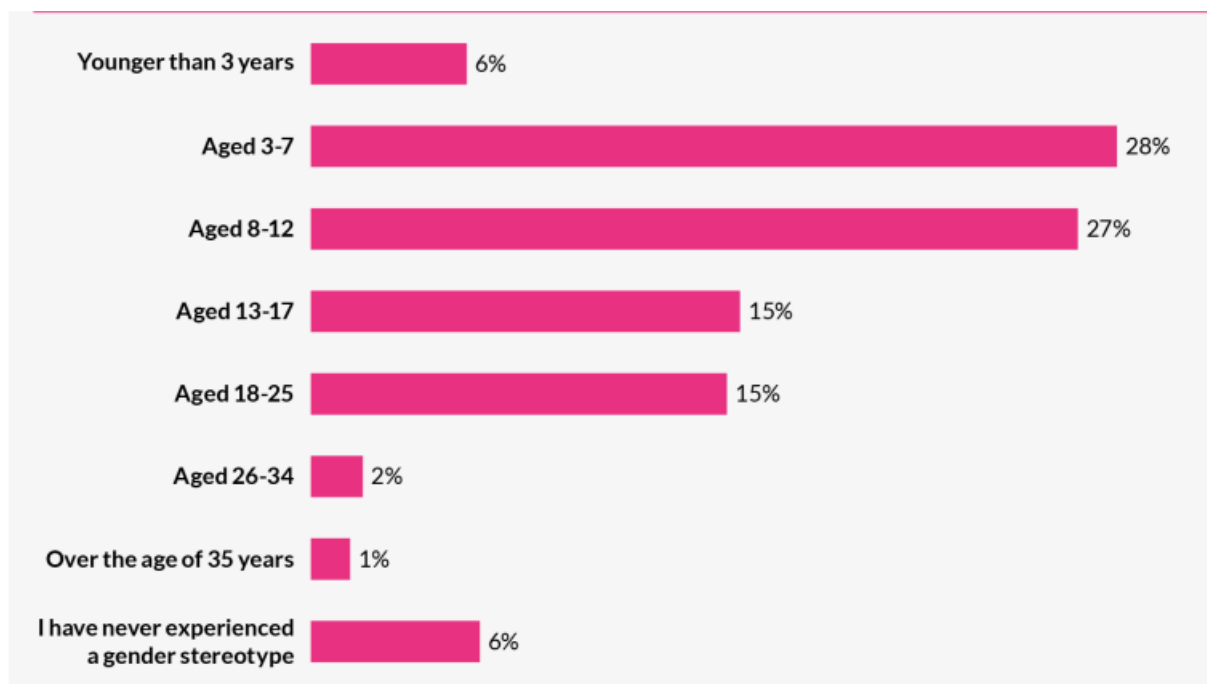
■ 15 - 24 години ■ 25 - 34 години ■ 35 - 44 години
■ 45 - 54 години ■ над 55 години

Индустрија

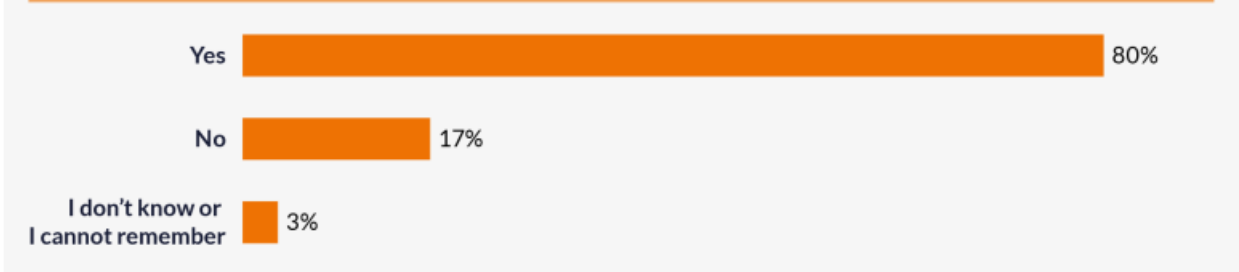

Кога прв пат слушнавте или искусивте (директно или индиректно) родови стереотипи за девојки / жени?

Родови стереотипи

Влијание врз изборот на
кариера

Дали ги имавте истите можности и поддршката за образование како и машките во ваша близина: браќа, пријатели, сокласници ?

НАЈПОЗИТИВЕН ОДГОВОР ВО ЦЕЛОТО ИСТРАЖУВАЊЕ

Дали мислењата на семејството, наставниците или пријателите влијаеле на изборот на кариера?

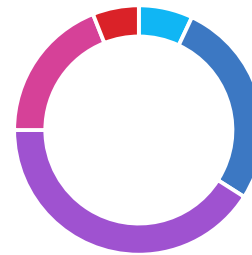
56% - општественото (не)одобрување одиграло улога

36% - општественото (не) одобрување немало улога

8% - не знаат или не се сеќаваат

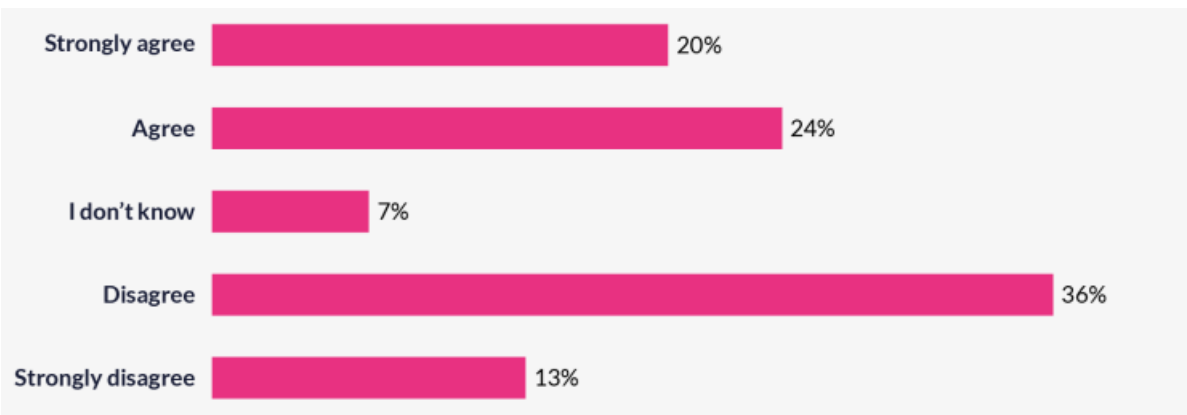
Почетоци на бизнисот

Возраст за почеток на бизнис

■ Под 18 години ■ 18 - 25 години ■ 26 - 35 години
■ 36 - 45 години ■ по 46 години

„Жените и мажите имаат еднакви можности како претприемачи во мојата земја“

Влијанието на
пандемијата
Ковид-19 врз
родовите
стереотипи

- 67% влијание на Ковид 19 врз родовите стереотипи и родовите улоги на жената во рамки на семејството и заедницата
- 23% не влијаел Ковид 19 врз родовите стереотипи и родови улоги на жената
- 10% не се сигурни / немаат одговор

Стратегија за развој на женско претприемништво
во Република Македонија, 2019 - 2023

Женското претприемништво во РМ

Истражување со 1024 испитанички во 2014 година, што го даваат профилот на претприемачка во Македонија:

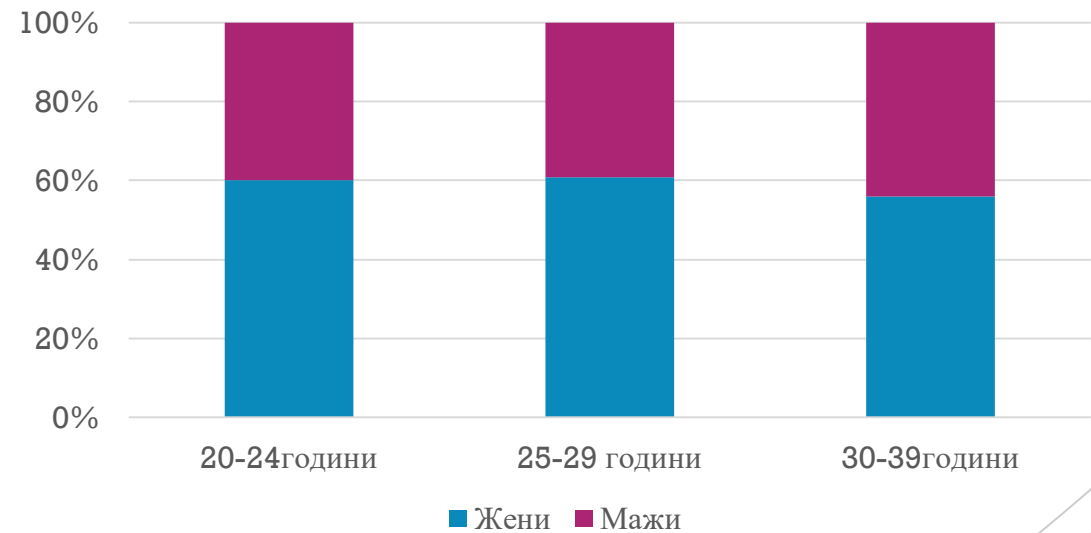
- Едуцирана (високо образование)
- Во своите 40тина година
- Раководи со мало претпријатие
- Мажена и има деца
- Главна причина за почнување бизнис е желбата за самостојност, сопствен приход и неможност да се вработи во јавен сектор
- На работното место минува околу 60 часа во текот на неделата
- Главни проблеми со кои се соочуваат: недостаток на средства, немање информации, проблем при балансирање меѓу професионалниот и приватниот живот
- Ретко користи кредити и грантови, но се заинтересирани за користење на средства од фондовите за развој на претприемништвото
- Работи и делува локално, местото каде што и живее
- Една третина јавува интерес за посета на обуки преку кои ќе ги зајакне своите вештини

Македонија

Стапка на вработеност

Година	Вкупно	Жени	Мажи
2012	48,2	38,7	57,5
2013	50,3	40,7	59,7
2014	51,3	40,8	61,6
2015	51,9	42,1	61,5
2016	53,3	42,5	63,7
2017	54,8	43,7	65,6
Просек ЕУ28 во 2017	72,2	66,5	78

Високо и вишо образование

Претприемничка активност во Македонија

ВРПА	2008	2010	2012	2013	2015	2017
ВРПА мажи	20,3	11,7	9,35	9,37	8,6	9,3
ВРПА жени	8,6	4,0	4,54	3,82	3,5	3,7
ВРПА мажи / ВРПА жени	2,36	2,93	2,06	2,45	2,46	2,51

ВРПА – вкупна рана претприемачка активност

Панел дискусија

**Ви
благодариме**

